

VACCINATIES BIJ UITZENDKRACHTEN

PRINCIPE

Codex VII.1, Hoofdstuk XII - Inentingen

Werkgevers nemen verplicht welbepaalde maatregelen om hun werknemers en uitzendkrachten te beschermen tegen gezondheidsrisico's verbonden aan de werkpost en aan hun werkomgeving. Bij werkzaamheden waarbij blootstelling aan biologische agentia een mogelijk gezondheidsrisico meebrengt is de meest gekende maatregel de 'inenting' of vaccinatie van de werknemer.

DEFINITIE

Codex art. I.1-4, 23°, VII.1-2, 1° en VII.1-2, 4°

Biologische agentia zijn :

- micro-organismen, zoals bacteriën, virussen, gisten en schimmels; en
- endoparasieten (micro-organismen die in het lichaam van een gastheer leven b.v. lintwormen).

Opmerking: Celculturen, in vitro kweken van cellen van meercellige organismen, zijn ook biologische agentia.

INDELING

Vier gevaargroepen

Biologische agentia worden in vier gevaargroepen ingedeeld:

- de pathogene aard van het organisme,
- de ernst van de ziekte,
- de snelheid van verspreiding van de ziekte onder bevolking,
- de beschikbaarheid van preventiemaatregelen en medische behandelingen.

Tabel met de vier gevaargroepen en voorbeelden van micro-organismen

Micro-organisme	Pathogene aard	Gevaargroep	Infectieziekte	Verspreiding onder bevolking	Vaccinatie of efficiënte behandeling
Niet-infectueuze micro-organismen	geen of eventueel allergische reactie	1	onwaarschijnlijk		
Griepvirus	Griep	2	X		X
Bordetella pertussis	Kinkhoest	2	X		X
Clostridium tetani	tetanus	2	X	X	X
Hepatitis B-virus	Hepatitis B	3	X	X	X
Mycobacterium tuberculosis	Tuberculose	3	X	X	X
Salmonella typhi	Buiktyfus	3	X	X	X
Variolavirus	Pokken	4	X	X	

Codex art. VII.1-3

BLOOTSTELLING

Gevaar voor blootstelling bij werknemers en uitzendkrachten geldt bij alle werkzaamheden waarbij biologische agentia worden gebruikt, vrijkomen of in oorspronkelijke staat blijven en dit ongeacht hun oorsprong.

Onderscheid wordt gemaakt tussen werksituaties waarbij;

- *bewust* een blootstelling is aan biologische agentia;
- *onbewust* een blootstelling is aan biologische agentia; en de
- *accidentele* blootstelling.

Bewuste blootstelling: voorbeelden

- gebruik voor therapeutische of experimentele doeleinden;
- microbiologische diagnoselaboratoria;
- industriële productie van geneesmiddelen en vaccins, biotechnologie;
- onderzoekinstellingen, laboratoria die werkzaamheden verrichten waarbij met biologische agentia wordt gewerkt met het oog op onderzoek en/of ontwikkeling, onderwijs of diagnose;
- proefstations waar dieren bewust worden besmet.

Codex art. VII.1-1 en VII.1-18

Niet-bewuste blootstelling: voorbeelden

- voedingsindustrie;
- rechtstreeks contact met voedingswaren of -stoffen;
- landbouw; contact met dieren of producten van dierlijke oorsprong;
- gezondheidszorg met inbegrip van werk in isolatie- en post-mortem -eenheden;
- klinische, veterinaire en diagnoselaboratoria (met uitsluiting van microbiologische diagnoselaboratoria);
- werkzaamheden in diensten voor sociale hulp, noodhulp en strafinrichtingen;
- werk in vuilnisverwerkingsbedrijven; afvalwaterzuiveringsinstallaties.

Incidentele blootstelling: voorbeelden

- als gevolg van een besmette klimaatinstallatie of van besmet koelwater.

Opmerking

Een 'normale' infectieziekte, zoals b.v. een verkoudheid of griep, door contact met een besmettelijke **collega** valt buiten dit besluit.

WERKGEVER

Verplichtingen

1. Opstellen van risicodossier

- De werkgever brengt alle risico's m.b.t. blootstelling aan biologische agentia op de werkplek in kaart. Er wordt hierbij rekening gehouden met de aard van blootstelling, duur en hoeveelheid van agentia. De werkgever laat zich hiervoor bijstaan door zijn bevoegde preventieadviseurs zoals de arbeidsgeneesheer.
- In functie van deze analyse worden de maatregelen opgesteld en ter advies voorgelegd aan het comité PBW.
- Alle bevindingen worden neergeschreven in een **risicodossier** en ter beschikking gehouden van de toezicht houdende ambtenaar.

2. Opstellen van een nominatieve lijst

- Van alle werknemers blootgesteld aan biologische agentia van groep 3 of 4 houdt de werkgever een nominatieve lijst bij met daarin, buiten de naam:
 - een beschrijving van de werkpost,
 - naam biologisch agens,
 - een omschrijving van ongevallen of incidenten die een infectie of ziekte kunnen veroorzaken.
- Deze lijst blijft ter beschikking van de inspectie, preventiediensten en werknemer (enkel die informatie met betrekking op hemzelf). Na einde blootstelling blijft de lijst 10 jaar bewaard door de werkgever.

3. Geven van gepaste voorlichting en opleiding aan werknemers

- De werkgever bezorgt voorafgaand, en op regelmatige wijze tijdens de uitvoering van het werk, alle informatie en opleidingen nodig om op een veilige en verantwoorde wijze om te gaan met de biologische agentia.

4. Gezondheidstoezicht

- Het gezondheidstoezicht wordt georganiseerd met inbegrip van (verplichte) inentingen en omvat:
 - **voorafgaande gezondheidsbeoordeling:** voor de blootstelling van gevaargroepen 2, 3 en 4;
 - **periodieke gezondheidsbeoordeling:** jaarlijks voor agentia die hardnekkige infecties kunnen geven; of voor overige agentia volgens frequentie bepaald door de arbeidsgeneesheer en na advies van comité PBW;
 - **voortgezet gezondheidstoezicht:** voor werknemers blootgesteld aan agentia die leiden tot hardnekkige infecties of deze met een lange incubatieperiode.

5. Inspectie ingeval incident/ongeval

- De gebruiker heeft de verplichting de inspectie te verwittigen wanneer een incident of een ongeval een verspreiding veroorzaakt van een biologisch agens dat infecties of zware ziekten kan veroorzaken bij de mens.
- De werkgever verwittigt zonder uitstel de werknemers en de leden van het CPBW van het incident of het ongeval.

WERKNEMER Verplichtingen

Werknemers melden elk incident of ongeval m.b.t. een biologisch agens aan:

- hun werkgever,
- preventieadviseur of aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer-

Als een werknemer door zijn werk is getroffen door een infectie of een infectieziekte, een vergiftiging, een allergie,:

- dient hij zonder uitstel de arbeidsgeneesheer-preventieadviseur te verwittigen.

Codex art.VII.1-41
Codex art.VII.1-45

De arbeidsgeneesheer-preventieadviseur zal elk werk dat een mogelijke gelijkaardige blootstelling heeft ondergaan onderwerpen aan een gezondheidstoezicht.

INENTINGEN Plichten WG/WN

Bij 'niet-verplichte' inenting	Bij verplichte inenting (bijlage VII.1-6)
<p>Werknemer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ die niet immuun is voor het blootstellingsrisico van een welbepaald agens moet de mogelijkheid krijgen om zich hiervoor te laten inenten; ▪ wordt vooraf geïnformeerd over de voor- en nadelen van het vaccin; ▪ kan zich laten inenten door arbeidsgeneesheer of huisarts naar keuze; ▪ draagt zelf de kosten indien inenting is uitgevoerd door de huisarts van zijn keuze; <u>en</u> ▪ wordt niet vergoed door werkgever voor de hiervoor eventuele gebruikte werktijd. <p>Werkgever:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ draagt wel de kosten van inenting door arbeidsgeneesheer. 	<p>Werknemer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wordt vooraf geïnformeerd over voor- en nadelen van het vaccin; ▪ kan zich laten inenten door arbeidsgeneesheer of huisarts naar keuze; ▪ draagt zelf de kosten indien inenting is uitgevoerd door de huisarts van zijn keuze; <u>en</u> ▪ wordt dan niet vergoed door werkgever voor de hiervoor eventuele gebruikte werktijd. <p>Werkgever:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ voorziet verplicht een inenting voor bepaalde categorieën werknemers, zie bijlage VII.1-6 van de Codex; ▪ verbiedt de werknemer om zijn werk aan te vatten indien de werknemer weigert om zich te laten inenten. ▪ draagt de kosten van inenting door arbeidsgeneesheer.

Opmerking:

- Bijlage VII.1-1 van de Codex: info voor welk biologisch agens van de gevaargroepen 2, 3 en 4 een vaccin beschikbaar is.
- Bijlage VII.1-6: info voor welke categorieën werknemers inenting verplicht zijn.

Codex VI1, Hoofdstuk XII
Codex Bijlage VII.1-1 en VII.1-6

INENTINGEN OVERZICHT

1. "Verplichte" inenting (zie Codex bijlage VII.1-6)

Voor werkgevers is het verboden om werknemers tewerk te stellen die geen geldige inentings- of tuberculinetestkaart bezitten.

Codex bijlage VII.1-6 bevat een *niet-limitatieve lijst van ondernemingen en werknemers die onderworpen zijn aan een gezondheidsrisico verbonden aan blootstelling aan biologische agentia en voor wie een inenting of een test verplicht zijn voorgeschreven.*

Gezondheidsrisico	Niet-limitatieve lijst ondernemingen en werknemers (Zie Codex bijlage VII.1-6)
Tetanus	<ul style="list-style-type: none"> • land- en tuinbouwbedrijven • vee- en pluimveebedrijven • slachthuizen • reinigen van de wegen • onderhoud of de reiniging van de riolen • verbranding van vuilnis • contact met dierlijk afval
Hepatitis B	<ul style="list-style-type: none"> • laboratoria voor klinische biologie • tandartspraktijken • wasserijen die werken voor verzorgingsinstellingen • diensten voor sociale hulp en noodhulp • begrafenisondernemingen • strafinrichtingen • werknemers in de gezondheidszorg
Tuberculose	<ul style="list-style-type: none"> • diensten of eenheden voor verzorging van bacillendragers in ziekenhuizen • laboratoria voor menselijke of diergeneeskundige klinische biologie

Opmerking

Deze lijst is niet-limitatief, d.w.z. dat in de onderneming waar de resultaten van de risicoanalyse wijzen op blootstelling aan een risico uit bovenstaande tabel, de werknemers eveneens verplicht moeten ingeënt worden.

2. "Andere" verplichte inenting

'Andere' inenting die eveneens binnen het toepassingsgebied van Codex VII vallen.

Blijkt uit de risicoanalyse dat werknemers blootgesteld worden aan **andere** gezondheidsrisico's, afkomstig van biologische agentia, dan tetanus, hepatitis B of tuberculose, dan zijn inenting aanbevolen en moet de werkgever deze aanbieden.

Gezondheidsrisico	Niet-limitatieve lijst ondernemingen en werknemers (Zie Codex bijlage VII.1-6)
Hepatitis A	<ul style="list-style-type: none"> • rioolarbeiders; • personen belast met het ledigen van septische putten; • onderhoudstechnici van sanitaire installaties; • rattenverdelgers; • personen tewerkgesteld in de afvalwaterbehandeling en de hierbij betrokken laboratoria; • personeel van waterzuiveringsinstallaties dat in contact komt met afvalwater; • werknemers in de gezondheidszorg (Hepatitis A+B).
Kinkhoest	<ul style="list-style-type: none"> • werknemers in contact met kleine kinderen.

Andere risico's • bijvoorbeeld werknemers met opdrachten in het buitenland.

“Extra” inenting die buiten het toepassingsgebied van de Codex VII.1 vallen

Inenting om te voorkomen dat werknemers ziek worden, kunnen worden aangeboden door de werkgever, maar vallen niet binnen het toepassingsgebied van Codex VII. Voorbeeld: griepvaccin.

REGISTRATIE

Vooraleer de arbeidsgeneesheer of huisarts de inenting verricht, moet hij aan de werknemer vragen of hij onlangs een inenting of hernieuwde inenting heeft ondergaan. Is dit het geval dan moet de werknemer een geneeskundige verklaring kunnen voorleggen waarin de aard en de datum van die inenting is vermeld. De vaccinatiekaart van Preventie en Interim kan gebruikt worden om inenting te vermelden a.d.h.v. aard van de vaccinatie en de datum.

Bij voorbeeld:

Risico		Datum	Datum	Datum	Datum
Hepatitis A					
Hepatitis B					
Hepatitis A+B	Twinrix	03/03/2017	18/04/2017	11/09/2013	13/11/2013
Tetanus					
Kinkhoest					

Codex art. VII.1-59

BELANG VOOR DE UITZENDECTOR

“Contact met voedingswaren” als biologisch agens.

- Sinds **1 januari 2016** is het verplicht gezondheidstoezicht afgeschaft voor werknemers en uitzendkrachten die in rechtstreeks contact komen met voedingswaren. In de plaats hiervan voorziet de werkgever voor zijn werknemers in een gepaste opleiding en gerichte vijfjaarlijkse risicoanalyse zoals bedoeld in Codex VII.1, Hoofdstuk VII.
- Vanaf **11 augustus 2018**, in het kader van voedselveiligheid, moeten uitzendkrachten die zich bezighouden met voedsel gerelateerde activiteiten - zoals slachthuizen, broodjeszaken, enz. - niet langer de medische geschiktheid aantonen door middel van een huisarts.

Vaccinatiekaart

- Uitzendkrachten die bij verschillende gebruikers tewerkgesteld worden, hebben er belang bij dat ze over de juiste informatie beschikken met betrekking tot hun inenting/testen.
- Bij een verplichte inenting of tuberculinetest bezorgt de arbeidsgeneesheer verplicht de inentings- of tuberculinetestkaart aan de werkgever.
- Door bij elke inenting/test (verplichte en ‘andere’ verplichte inenting) of hernieuwing de aard en data te vermelden op de persoonlijke vaccinatiekaart van Preventie en interim, beschikt de uitzendkracht steeds over de juiste informatie wanneer hij/zij zich ter beschikking stelt voor een functie aangeboden via een uitzendbureau.

REGELGEVING

Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en zijn uitvoeringsbesluiten; Codex VII.1 - Biologische agentia; Codex I.4 - Maatregelen in verband met het gezondheidstoezicht op de werknemers.

Draagwijdte en doelstelling van de circulaire

Een circulaire herneemt de inhoud van een besluit in eenvoudige en klare taal. De informatie opgenomen in deze circulaire wordt gegeven ten louter indicatieve titel en houdt geenszins een raad of juridisch advies in. Preventie en Interim wijst elke aansprakelijkheid af voor enige schade die zou volgen, rechtstreeks of onrechtstreeks, uit een vergissing of een weglating in deze circulaire. Het gebruik van deze circulaire behoort tot de exclusieve verantwoordelijkheid van de lezer.